

Κριτική

Δύο αγόρια και ένα κορίτσι αγωνίζονται να επιβιώσουν σε μια πόλη που βρίσκεται αντιμέτωπη με το **φάσμα του θανάτου**, της **πορνείας** και των **ναρκωτικών**

ΤΟΥ ΒΑΓΓΕΛΗ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Φιλία στη «σκοτεινή» Αθήνα

Τι μπορούν να κάνουν για τον εαυτό τους και για τους άλλους τρεις φίλοι που αγωνίζονται να επιβιώσουν στα Εξάρχεια των αρχών της δεκαετίας του 1990; Ο Γιάννης, ο Μανωλιός και η Δήμητρα έχουν μόλις ενηλικιωθεί κι εκείνο που τους συνδέει είναι η πολύ κακή τους μοίρα: με βάνουσα, κακοποιημένα ή πολύ πικρά παιδικά χρόνια, χωρίς τον παραμικρό προσανατολισμό στον τωρινό τους βίο, δίχως δεκάρα στην τσέπη, ζουν σε μια κατελημμένη τρώγλη στα Εξάρχεια σχεδόν από το τίποτε. Οι δύο αρσενικοί είναι ομοφυλόφιλοι και κινούνται μεταξύ μη συστηματικής πορνείας και επαγγελματικών θελημάτων της κακιάς ώρας, το κορίτσι πλένει σκάλες και μόλις έχει καταφέρει να ξεφύγει από τα ναρκωτικά. Τα ναρκωτικά, πάντως, βρίσκονται κάθε τόσο μπροστά και στους τρεις, σε μια εποχή που η σκοτεινή Αθήνα μεταμορφώνεται καθημερινά, περιλαμβάνοντας στις αλλαγές της τα πάντα: μικρές και μεγάλες βρώμικες συναλλαγές, επαφές μεταξύ των πιο διαφορετικών ανθρώπων, δουλειές που είναι προτιμότερο να μένουν μακριά από το κοινό βλέμμα, πολλά χρήματα, αλλά και άγρια φτώχεια με πρωτοφανείς στερήσεις. Το σεξ, πληρωμένο, εξαναγκασμένο, τυχαίο, και σπανίως ευχάριστο ή επιθυμητό, κυριαρχεί στην καθημερινότητα των τριών φίλων μαζί με τον τεράστιο φόβο του AIDS, που αποτελεί τη μάστιγα εκείνων των χρόνων όχι μόνο γιατί απειλεί με γρήγορο θάνατο τους πάντες, μα και επειδή συνδέεται με έναν αφόρητο σιγματισμό σε κάθε επίπεδο.

Ο **Αύγουστος Κορτώ** έχει ξαναγράψει μυθιστορήματα στα οποία επικρατούν περιθωριακές ή σεξουαλικά δύστροπες καταστάσεις. Δεν είναι τα καλύτερά του και σκηνές ή στάσεις που διαδραματίζονται στις σελίδες τους δεν απουσιάζουν ούτε από το *Όταν κοιμούνται οι φίλοι μου*. Η διαφορά τώρα είναι πως τόσο τα τρία κεντρικά πρόσωπα όσο και η μυθοπλαστική δράση στην οποία εμπλέκονται έχουν συλληφθεί

Ο **Αύγουστος Κορτώ** έχει σχεδιάσει και φιλοτεχνήσει προσεκτικά τους τρεις χαρακτήρες του, ξέροντας πως το νεαρό της ηλικίας τους δεν επιτρέπει περίπλοκες και εκλεπτυσμένες εμβαθύνσεις

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΚΟΡΤΩ
Όταν κοιμούνται οι φίλοι μου
Εκδόσεις Πατάκη,
2021, σελ. 328,
τιμή 15,50 ευρώ

με ένα πνεύμα κατανόησης και καταλλαγής. Η βία και η σεξουαλική εξαχρέωση δεν μοιάζουν πια με πυροτεχνήματα που θέλουν να εντυπωσιάσουν με το μέγεθος και την προκλητικότητά τους: προκύπτουν με έναν σχεδόν φυσικό τρόπο, σαν να έχουν αποσπαστεί από τα σπλάχνα του σύντομου πλην τόσο βασανισμένου βίου του Γιάννη, του Μανωλιού και της Δήμητρας, σαν καυτές πέτρες βγαλμένες από έναν προηλα-

κισμό ο οποίος τους καταδιώκει από την πρώτη σχεδόν ημέρα της γέννησής τους. Ο Κορτώ έχει σχεδιάσει και φιλοτεχνήσει προσεκτικά τους τρεις χαρακτήρες του, ξέροντας πως το νεαρό της ηλικίας τους δεν επιτρέπει ούτε περίπλοκες και εκλεπτυσμένες εμβαθύνσεις ούτε, ωστόσο, από την άλλη μεριά, εύκολες και αψυχολόγητες τυποποιήσεις. Κι αυτό διότι το πραγματικό θέμα του δεν είναι το AIDS, τα ναρκωτικά και η πορνεία, αλλά η φιλία όταν σφυρηλατεί τους δεσμούς της κάτω από εξαιρετικά αρνητικές περιστάσεις. Περιστάσεις που θα εξανδραποδίσουν εν τέλει την παρέα (το AIDS στον ρόλο του απόλυτου νικητή) χωρίς, παρ' όλα αυτά, να σβήσουν τη μνήμη της από τα μάτια εκείνου ο οποίος θα διασωθεί, ανακαλώντας με πλήρη αγάπη και τρυφερότητα τους νεκρούς όταν φτάνει στα σαράντα πέντε του (η φιλία στο ύψιστο βάθος της).

Το κλείσιμο του μυθιστορήματος του Κορτώ είναι η αρετή, αλλά και η αχίλλειος πτέρνα του. Αντί ο συγγραφέας να επιτρέψει στον επιζώντα του να βιώσει όντως τη χαμένη φιλία του, σπεύδει να τον αποκαταστήσει εν θριάμβω (επαγγελματικά, οικονομικά, κοινωνικά και οικογενειακά), σαν να βιάζεται να κλείσει τα κενά τα οποία άνοιξαν στη ζωή του Γιάννη, του Μανωλιού και της Δήμητρας με τη δραματοποίηση της περιόδου των Εξαρχείων. Δεν ξέρω ποια ακριβώς θα ήταν η εναλλακτική λύση. Είμαι, ωστόσο, βέβαιος πως αλλιώς θα καλωσορίζαμε μια λιγότερο καθησυχαστική γεωμετρία, κάτι που να μην απαλείφει διαμιάς το νεανικό ζην επικινδύνως των τριών.